

KRIGSHOTET OCH VÅRT FÖRSVAR

KOREAKRIGETS utbrott den 25 juni 1950 innebar en vändpunkt i efterkrigstidens storpolitik. USA:s och FN:s ingripande med väpnade styrkor mot fredsbrytaren klargjorde för all världen, att eftergiftspolitikens och försvarsförfalllets tid nu var förbi. De hårdhänta krigserfarenheterna i Korea blevo snart en hälsosam påminnelse om det nutida krigets krav på personal och materiel.

Under trycket av dessa erfarenheter pågår nu i hela den västliga världen en upprustning av gigantiska mått, större än någonsin tidigare i fredstid. Men denna upprustning kräver tid — minst två år — innan förmågan att bjuda effektivt motstånd något så när motsvarar behoven, särskilt vid ett krig mot och om Väst-europa. Under denna tid hänger krigshotet som ett allt annat överskuggande åskmoln över världen.

Flerstädes frågar man sig, varför inte Öst — Sovjetunionen — utnyttjar den gynnsamma konjunkturen. Den tidigare övertron på det strategiska bombflygets och atomvapnets avkylande effekt har börjat vika för en mera realistisk bedömning. Atlantunionens överbefälhavare, general Eisenhower, kom väl sanningen närmare, då han i ett uttalande för en tid sedan sade, att Sovjetunionens ledare måste inse, att den långt överlägsna krigspotentialen i Väst till slut måste fälla utslaget i ett uthållighetskrig. Hitlers exempellösa framgångar 1939—1941 och Japans 1941—1942 följdes — av främst just detta skäl — av nederlag utan gräns. Men i båda dessa fall tog striden lång tid och många tvingades under ockupationens hårda erfarenheter besinna, att försummade försvarsberedelser i fred dyrt hämna sig »om kriget kommer».

Östs politik och strategi i det kalla kriget ha redan medfört stora framgångar. Dess ständigt vitala aggressivitet försummar inga möjligheter. Därför kan man i dag öppet urskilja en rad punkter i den långa »fronten» mellan Öst och Väst, där hotet om ytterligare

komplikationer och kanske krig framtråda särskilt tydligt. Här må endast antydningssvis nämnas Indokina, Kashmir, Persien, Jugoslavien, Tyskland. Oron i Franska Marocko grenar snabbt ut sig i hela den betydelsefulla arabiska och islamitiska världen. Å andra sidan påvisa utrensningsaktionerna i Tjeckoslovakien och andra satellitländer, att även Östblockets ledning har sina återhållande bekymmer. Det är typiskt för läget, att både Pariskonferensen om främst de brännande tyska problemen och medlingsaktionen i Koreakriget »mal tomt» i ett ordkrig med bud och motbud.

Alla dessa lokala konfliktämnen innebära lika många risker för en utveckling lik den som nu utspelas i Korea. I fast beslutsamhet att detta i längden förlamande tillstånd måste hävas och tvingas övergå i uppbyggande fredspolitik ha nu västerns folk frivilligt tagit på sig upprustningens tunga börda.

Vad gör då vårt folk med sitt försvar? USA satsar 20% av nationalbruttoproducten — nationalinkomsten — på försvar och hjälp åt andra, brittena 10%. Motsvarande siffra för vår del är 4,6%. Även om vårt statsfinansiella läge är ansträngt och skatterna tryckande, så visar denna enkla jämförelse, att det icke är försvarsutgifterna som främst tynga vår budget. Omsorgen om vår levnadsstandard må vara aldrig så välbetänkt — under normala tider. Men när praktiskt taget alla andra folk inför världslägets risker tvingas »dra åt svängremmen», så är det verklighetsfrämmande att tro, att vi kunna utgöra något särskilt gynnat undantag. Det kunde kanhända vara motiverat, om vårt försvar vore förstklassigt och verkligen kunde beräknas motsvara ett krigsläges krav. Men alla med även ytlig insikt i dessa ting veta, att så inte är fallet.

Det som genast faller i ögonen är regeringens och främst den närmast ansvarige försvarsministerns ständigt på nytt dokumenterade motvilja att tala rent språk inför folket, att säga som det är och inte med allsköns omskrivningar dölja den kärva verkligheten för öron, som blott alltför villigt lyssna till överoptimistiska slutsatser och förskönande värderingar. Det senaste — men tyvärr säkert inte det sista — utslaget av denna flykt från verkligheten var försvarsministerns uttalande, »att Sverige på kort tid kan mobilisera en arméstyrka, som motsvarar mellan 20 och 30 divisioner enligt nu gängse västerländsk måttstock». I tidningsrubrikerna blev detta till ett enkelt och faktiskt konstaterande: »30 svenska divisioner kan snabbt mobiliseras.» Ett sådant påstående

är grovt felaktigt. Det är dessutom skadligt. I tidningarna kan man också läsa, att västmakterna anse 40 divisioner tillräckliga för att medge ett effektivt försvar av Västeuropa. Den okritiske svenske läsaren måste av konfrontationen mellan dessa siffror ledas till slutsatsen, att 30 divisioner då måste ge vårt land — med så mycket gynnsammare försvarsbetingelser i övrigt — en hög grad av säkerhet vid ett anfall. Det skulle också vara så — om vi verkligen hade dessa 30 divisioner. Herr Vougt glömde att tala om att »gängse västerländsk måttstock» dessutom räknar med massor av folk och materiel vid sidan av divisionerna, liksom vi själva ha lokalförsvar och andra personalslukande organisationsformer inräknade i våra totalsiffror. Han berörde inte heller det väsentliga problemet om *kv a l i t e t e n* på personal och materiel.

Ett uttalande, som det här påtalade, gagnar icke försvarsviljan. Det motverkar i stället de vidtagna positiva försvarsansträngningarna och deras fullföljande.

I själva verket är vårt bristfälliga psykologiska försvar, den bristande kunskapen om det moderna kriget och dess yttringar, osäkerheten om den egna personliga uppgiften i ett krigsläge och om förmågan att lösa den, vår kanske största försvarsuppgift just nu. Uppllysning, saklig och inträngande uppllysning till alla medborgare är därför en angelägen uppgift, som man måste ta itu med nu, medan vi ännu ha tid. Sker så, blir lösandet av de andra försvarsfrågorna en för alla lika naturlig som angelägen uppgift. Om så däremot icke sker, kommer vårt folk inför ett aktuellt hot att gripas av misströstan i stället för att känna tillförsikt, att splittras i stället för att stå enigt.

För ett decennium sedan uppnåddes omsider för försvarets del en sådan enighet, sedan det svenska folket äntligen insett lägets allvar. Den tid är åter inne, då det för försvarets högsta politiska ledning måste vara en bjudande plikt att upplysa folket om läget. Beträffande civilförsvaret ha inrikesministerns realistiska ord, ehuru lågmälda, trängt igenom. Men för riksförsvaret i dess helhet efterlysas alltjämt uttalanden, vilka väcka förtroende och tillit, samt dessas konsekventa omsättande i handling.